Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1020 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2004»

[COM(2023) 217 final — 2023/0124 (COD)]

(2023/C 349/19)

Εισηγήτρια: η κ. **Violeta JELIĆ**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 1.6.2023
	Συμβούλιο, 7/6/2023
Νομική βάση	Άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	29.6.2023
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	12.7.2023
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	580
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	
(υπέρ/κατά/αποχές)	193/1/2

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) επικροτεί την επικαιροποίηση και την απλούστευση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004 ([1]) σχετικά με τα απορρυπαντικά, την κατάργηση περιττών ή παρωχημένων στοιχείων και τη διατήρηση εκείνων που λειτουργούν ικανοποιητικά. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι παρεχόμενες ευκαιρίες για εξορθολογισμό αποδυναμώνονται, ή ακόμη και εξανεμίζονται, λόγω του αυξημένου διοικητικού φόρτου που προκύπτει από άλλες πτυχές της πρότασης αναθεώρησης.

1.2. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία που υπέχει η διασφάλιση συνοχής και συνέπειας μεταξύ της αναθεώρησης του κανονισμού για τα απορρυπαντικά και άλλων νομοθετικών και τεχνικών εξελίξεων, όπως αυτές που συνδέονται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ([2]) και τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα.

1.3. Η ΕΟΚΕ είναι πλήρως προσηλωμένη στη διασφάλιση της ασφάλειας των καταναλωτών και των επαγγελματιών χρηστών, θεωρεί όμως ότι οι νέες απαιτήσεις για τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς είναι αδικαιολόγητα συντηρητικές, ανελαστικές και αντιφατικές. Η ΕΟΚΕ συνιστά να προσαρμοστούν οι κανόνες αυτοί ώστε να είναι πιο συνεκτικοί, τόσο αυτοί καθαυτοί όσο και σε σχέση με άλλες πολιτικές, και να στηρίζουν την καινοτομία σε αυτή την αναδυόμενη κατηγορία προϊόντων αντί να την αποτρέπουν.

1.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού που καθιερώνονται για την εποπτεία της αγοράς των απορρυπαντικών και των επιφανειοδραστικών ουσιών που παράγονται στην ΕΕ ή εισάγονται σε αυτήν. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι η υποχρέωση κατάρτισης και κοινοποίησης διαβατηρίου προϊόντος για κάθε παρτίδα απορρυπαντικού/επιφανειοδραστικής ουσίας είναι υπερβολικά επαχθής, προτείνει δε τον καθορισμό ενός καταλληλότερου στοιχείου ενεργοποίησης για την επικαιροποίηση του διαβατηρίου προϊόντος.

1.5. Η ΕΟΚΕ ζητεί περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την προστιθέμενη αξία του διαβατηρίου προϊόντος και της σήμανσης CE για την εποπτεία της αγοράς, δεδομένου ότι οι πληροφορίες αυτές δεν συμπεριλήφθηκαν στην εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η δόλια σήμανση CE μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια των καταναλωτών και των χρηστών και να υπονομεύσει τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους συμμορφούμενους οικονομικούς φορείς.

([1]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, σχετικά με τα απορρυπαντικά (ΕΕ L 104 της 8.4.2004, σ. 1).

([2]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008 , για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

1.6. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία που υπέχει η έγκαιρη πρόβλεψη ειδικών και τεχνικών απαιτήσεων ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή και συνιστά επομένως να αρχίσουν οι μεταβατικές περίοδοι μόνο μετά τη θέσπιση της σχετικής πρόσθετης νομοθεσίας.

1.7. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της βελτίωσης της σαφήνειας και της αναγνωσιμότητας των ετικετών των προϊόντων με την εξάλειψη των αλληλεπικαλύψεων μεταξύ νομοθεσιών, με την απλούστευση του περιεχομένου της ετικέτας και με την αποτελεσματική χρήση της ψηφιακής επισήμανσης. Η ΕΟΚΕ συνιστά να εφαρμοστούν οι ίδιες δυνατότητες ψηφιοποίησης της επισήμανσης για τα προσυσκευασμένα προϊόντα, όπως και για τις πωλήσεις προϊόντων επαναπλήρωσης, και να επισημαίνονται σαφέστερα τα απορρυπαντικά με εικονογράμματα/εικονίδια αντί κειμένου.

2. **Πλαίσιο της γνωμοδότησης**

2.1. Με την παρούσα πρόταση επικαιροποιούνται οι ισχύοντες κανόνες για τα απορρυπαντικά, με γνώμονα τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, τη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων και την πρόσφατα εκδοθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Η πρόταση αποσκοπεί στην απλούστευση των κανόνων της αγοράς με την κατάργηση απαιτήσεων που θεωρούνται μη αναγκαίες ή περιττές, την καθιέρωση προαιρετικής ψηφιακής επισήμανσης μέσω της διάκρισης μεταξύ προσυσκευασμένων προϊόντων και προϊόντων που πωλούνται σε επαναπληρώσιμη μορφή, τη διευκόλυνση των πωλήσεων καινοτόμων ασφαλών προϊόντων μέσω της καθιέρωσης απαιτήσεων ασφάλειας για τους μικροοργανισμούς και την ενίσχυση της επιβολής της νομοθεσίας μέσω της θεσμοθέτησης διαβατηρίου προϊόντος.

2.2. Οι γενικές διατάξεις της πρότασης περιλαμβάνουν ορισμούς για τα «απορρυπαντικά», τις «επιφανειοδραστικές ουσίες» και άλλες έννοιες στις οποίες αναφέρεται το κείμενο του προτεινόμενου κανονισμού, ορισμένες από τις οποίες έχουν επικαιροποιηθεί και αποσαφηνιστεί.

2.3. Στην πρόταση καθορίζονται οι απαιτήσεις προϊόντων για τα απορρυπαντικά και τις επιφανειοδραστικές ουσίες, όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία, τη βιοαποδομησιμότητα, τη χρήση μικροοργανισμών στα απορρυπαντικά και τους περιορισμούς στην περιεκτικότητα φωσφορικών αλάτων και άλλων φωσφορικών ενώσεων. Τα τρία τελευταία στοιχεία αναλύονται περαιτέρω στα παραρτήματα του προτεινόμενου κανονισμού.

2.4. Στο παράρτημα Ι περιλαμβάνονται τελικά κριτήρια βιοδιασπασιμότητας και μέθοδοι δοκιμής για τις επιφανειοδραστικές ουσίες, αυτές καθαυτές και όπως περιέχονται στα απορρυπαντικά. Τούτα παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητα σε σχέση με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004, καθώς τα εν λόγω κριτήρια και οι μέθοδοι δοκιμής παραμένουν κατάλληλα ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και ανταποκρίνονται στις πλέον πρόσφατες γνώσεις. Τα παρωχημένα κριτήρια πρωτογενούς βιοαποδομησιμότητας έχουν καταργηθεί, όπως και η διαδικασία παρέκκλισης για τις επιφανειοδραστικές ουσίες που δεν πληρούν τα κριτήρια τελικής βιοαποδομησιμότητας, η οποία ενεργοποιήθηκε άπαξ μόνο, με πρόβλεψη στο πρώην παράρτημα V που έληξε το 2019, οπότε δεν θεωρείται πλέον απαραίτητη.

2.5. Στο παράρτημα ΙΙ της πρότασης εισάγονται απαιτήσεις για τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς, με σκοπό την πρόβλεψη εναρμονισμένων κανόνων που θα διέπουν την ασφάλεια των προϊόντων αυτών και σχετικών μεθόδων δοκιμών για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τους εν λόγω κανόνες. Οι απαιτήσεις συνίστανται στον προσδιορισμό των (στελεχών των) μικροοργανισμών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, με βάση την επίσημη ταυτοποίησή τους, καθώς και τον όρο να ανήκουν τόσο στην ομάδα κινδύνου Ι, όπως ορίζεται στην οδηγία 2000/54/ΕΚ ([3]) (βιολογικοί παράγοντες κατά την εργασία), όσο και στον κατάλογο τεκμηρίων αναγνωρισμένης ασφάλειας (QPS) της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA). Βάσει του παραρτήματος απαγορεύεται επίσης η χρήση ειδικών παθογόνων οργανισμών ή γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών και ισχυρισμών περί αντιμικροβιακής ή απολυμαντικής δράσης, εκτός εάν τα απορρυπαντικά συμμορφώνονται με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 528/2012 ([4]) για τα βιοκτόνα, καθώς και η διάθεση στην αγορά απορρυπαντικών σε επαναπληρώσιμη μορφή τα οποία περιέχουν μικροοργανισμούς. Επιπλέον, στο παράρτημα προβλέπονται απαιτήσεις περί υποχρεωτικών δοκιμών για τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων δοκιμών από τρίτους για την υποστήριξη τυχόν ισχυρισμών που διατυπώνονται σχετικά με τη δράση των μικροοργανισμών και δοκιμής οξείας τοξικότητας διά της εισπνοής in vivo [δοκιμή Β.2 κατά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ([5]), δηλαδή της κατευθυντήριας γραμμής 403 του ΟΟΣΑ].

2.6. Στην πρόταση διατηρούνται αμετάβλητοι οι λεπτομερείς περιορισμοί του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004 σχετικά με την περιεκτικότητα σε φωσφορικά άλατα και άλλες φωσφορικές ενώσεις.

([3]) Οδηγία 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 262 της 17.10.2000, σ. 21).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012 , σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (ΕΕ L 167 της 27.6.2012, σ. 1).

([5]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 440/2008 της Επιτροπής, της 30ής Μαΐου 2008, για καθορισμό των μεθόδων δοκιμής κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) (ΕΕ L 142 της 31.5.2008, σ. 1).

2.7. Στην πρόταση περιγράφονται οι υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων, τουτέστιν των παρασκευαστών, των εισαγωγέων, των διανομέων και ο νεοεισαχθείς ρόλος του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου. Η μέχρι τούδε ισχύουσα υποχρέωση του παρασκευαστή να είναι εγκατεστημένος στην Ένωση καταργείται, ωστόσο οι παρασκευαστές εκτός Ένωσης υποχρεούνται να ορίζουν με γραπτή εντολή εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο για την εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων (ενώ τούτο ισχύει σε προαιρετική μόνο βάση για τους παρασκευαστές που είναι εγκατεστημένοι εντός της Ένωσης).

2.8. Στην πρόταση εισάγεται μια νέα διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης που πρέπει να διενεργείται από τους παρασκευαστές απορρυπαντικών ή επιφανειοδραστικών ουσιών, η οποία βασίζεται στην ενότητα Α της απόφασης 768/2008/ΕΚ (εσωτερικός έλεγχος παραγωγής). Η διαδικασία περιλαμβάνει υπεύθυνη δήλωση συμμόρφωσης και απαιτεί την κατάρτιση τεχνικού φακέλου που θα περιέχει περιγραφή του απορρυπαντικού και της χρήσης του, εκθέσεις δοκιμών που διενεργήθηκαν για να αποδειχθεί η συμμόρφωση και δελτίο στοιχείων συστατικών.

2.9. Εισάγονται απαιτήσεις για τη σήμανση CE και την επισήμανση των απορρυπαντικών και των επιφανειοδραστικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για την εφαρμογή ψηφιακής επισήμανσης οσάκις ο οικονομικός φορέας προβεί σε τέτοια επιλογή. Οι απαιτήσεις επισήμανσης περιγράφονται λεπτομερέστερα στο παράρτημα V, με προδιαγραφές για την επισήμανση των περιεχομένων, πληροφορίες δοσολογίας που μπορούν να παραλείπονται από τη φυσική ετικέτα εφόσον παρέχονται σε ψηφιακή ετικέτα και έναν απλουστευμένο πίνακα δοσολογίας για τα απορρυπαντικά πλυντηρίων ρούχων που προορίζονται για τον καταναλωτή. Στην πρόταση εισάγεται επίσης η έννοια του φορέα δεδομένων, ο οποίος χρησιμοποιείται για την πρόσβαση στην ψηφιακή ετικέτα και ο οποίος πρέπει να αναγράφεται στο απορρυπαντικό ή στην επιφανειοδραστική ουσία, στη συσκευασία τους ή στα συνοδευτικά έγγραφα.

2.10. Στην πρόταση καθορίζονται οι όροι και το περιεχόμενο του διαβατηρίου προϊόντος, το οποίο εισάγεται ως μέσο διευκόλυνσης της δήλωσης συμμόρφωσης (μέσω ενός κεντρικού μητρώου) και της εποπτείας της αγοράς για απορρυπαντικά ή επιφανειοδραστικές ουσίες που διατίθενται στην αγορά. Το διαβατήριο προϊόντος πρέπει να είναι προσβάσιμο μέσω του ίδιου φορέα δεδομένων επί του προϊόντος, όπως αναφέρεται ανωτέρω, και προορίζεται να είναι διαλειτουργικό με κάθε διαβατήριο προϊόντος που καταρτίζεται, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα. Η Επιτροπή οφείλει να εκδώσει εκτελεστική πράξη στην οποία να καθορίζονται οι τεχνικές απαιτήσεις για το διαβατήριο προϊόντος και τον φορέα δεδομένων.

2.11. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει στο μέλλον κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την προσαρμογή των απαιτήσεων που περιγράφονται στα προηγούμενα κεφάλαια υπό το πρίσμα των τεχνικών και επιστημονικών εξελίξεων και των εξελίξεων στην αγορά.

2.12. Οι μεταβατικές και τελικές διατάξεις περιλαμβάνουν, στο άρθρο 32, ειδική ρήτρα επανεξέτασης των απαιτήσεων για απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς, κατά την οποία η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει την αξία και την αποτελεσματικότητα των σχετικών κανόνων το αργότερο τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού.

3. **Γενικές και ειδικές παρατηρήσεις**

3.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) θεωρεί ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004 για τα απορρυπαντικά (εφεξής: κανονισμός για τα απορρυπαντικά) είναι σαφής ως προς τους στόχους του, λειτουργεί ικανοποιητικά και έχει επιτύχει τους σκοπούς του σε μεγάλο βαθμό.

3.2. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την επιδίωξη της Επιτροπής να επικαιροποιήσει τον κανονισμό για τα απορρυπαντικά, ώστε να αντικατοπτρίζει τις τεχνολογικές, εμπορικές και πολιτικές εξελίξεις που έχουν σημειωθεί από την έκδοσή του το 2004, και υποστηρίζει τον στόχο να απλοποιηθούν οι απαιτήσεις για τους οικονομικούς φορείς –ιδίως τις ΜΜΕ– και να εξαλειφθούν οι επαναλήψεις και οι αλληλεπικαλύψεις με άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις απλουστεύσεις που εισάγονται με την πρόταση, διαπιστώνει ωστόσο ότι η μείωση του διοικητικού φόρτου είναι λιγότερο αποφασιστική από ό,τι διατείνεται η Επιτροπή και ότι, στην πράξη, ο φόρτος αυξάνεται σημαντικά σε άλλους τομείς ([6]).

3.3. Η αναθεώρηση του κανονισμού για τα απορρυπαντικά πραγματοποιείται παράλληλα με αρκετές άλλες προτάσεις για αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας, ή θέσπιση νέας, οι οποίες επηρεάζουν επίσης τον τομέα των απορρυπαντικών, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού CLP [(ΕΚ) αριθ. 1272/2008] και του νέου κανονισμού για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία να διασφαλισθεί πλήρης συνοχή και συνέπεια μεταξύ αυτών των επιμέρους νομοθετημάτων και να αποφευχθούν αποκλίσεις και επικαλύψεις στις διατάξεις τους.

([6]) Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον διοικητικό φόρτο για τη βιομηχανία απορρυπαντικών, ανατρέξτε στο ενημερωτικό δελτίο της AISE για τη σωρευτική εκτίμηση κόστους.

3.4. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τον απλουστευμένο ορισμό του «απορρυπαντικού» που περιλαμβάνεται στην πρόταση της Επιτροπής, ο οποίος θα είναι άμεσα κατανοητός και εφαρμόσιμος τόσο από τους οικονομικούς φορείς όσο και από τις δημόσιες αρχές. Η απαλοιφή της αναφοράς σε συγκεκριμένες κατηγορίες συστατικών (σαπούνια και/ή επιφανειοδραστικές ουσίες) στον ορισμό του απορρυπαντικού καθιστά τον εν λόγω ορισμό πιο περιεκτικό και βελτιώνει τη σαφήνεια του πεδίου για μελλοντική καινοτομία σε αυτή την κατηγορία προϊόντων.

3.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη διατήρηση των απαιτήσεων βιοαποδομησιμότητας για τις επιφανειοδραστικές ουσίες και την κατάργηση της διαδικασίας παρέκκλισης, η οποία δεν χρησιμοποιείται πλέον. Τούτο συμβάλλει στον εξορθολογισμό και τη βελτίωση της σαφήνειας των διατάξεων για τους οικονομικούς φορείς και τις αρχές.

3.6. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι οι προτεινόμενες απαιτήσεις για τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς είναι υπερβολικά περιοριστικές και ακατάλληλες για απορρυπαντικά. Οι απαιτήσεις δοκιμών που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ θεωρούνται υπερβολικά επαχθείς, ιδίως για τις ΜΜΕ. Για τους μικροοργανισμούς που χρησιμοποιούνται σε απορρυπαντικά που διατίθενται σε μορφή ψεκαζόμενων προϊόντων απαιτείται η διεξαγωγή δοκιμής σε σπονδυλωτά ζώα για οξεία τοξικότητα διά της εισπνοής, η οποία θα συνεπαγόταν τη θανάτωση κατά κανόνα 30 ζώων ανά δοκιμή. Τούτο υπονομεύει τη δέσμευση που αναλήφθηκε με την οδηγία 2010/63/ΕΕ ([7]) για την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς, η δε δοκιμή αυτή δεν είναι αναγκαία, καθώς υπάρχουν εναλλακτικές μέθοδοι για τον καθορισμό της ασφάλειας [π.χ. συγκριτικές προσεγγίσεις βάσει παλαιότερων δεδομένων, δοκιμές in vitro με ανθρώπινες κυτταρικές σειρές ή βάρος της απόδειξης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το υποχρεωτικό καθεστώς ομάδας κινδύνου 1/«τεκμήριο αναγνωρισμένης ασφάλειας (QPS)].

3.7. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν είναι σκόπιμο να απαιτείται οι μικροοργανισμοί που χρησιμοποιούνται στα απορρυπαντικά να περιλαμβάνονται στον κατάλογο τεκμηρίων αναγνωρισμένης ασφάλειας της EFSA. Τούτο δεν αποτελεί καν υποχρεωτική απαίτηση για τη χρήση μικροοργανισμού στη βιομηχανία τροφίμων και ζωοτροφών, αλλά μάλλον σημείο εκκίνησης για περαιτέρω αξιολόγηση από την EFSA. Οι μικροοργανισμοί που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο τεκμηρίων αναγνωρισμένης ασφάλειας εξακολουθούν να μπορούν να υπόκεινται σε αξιολόγηση ασφάλειας και να χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα ή ζωοτροφές, αλλά για τα απορρυπαντικά δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα έως ότου η Επιτροπή προβεί εντέλει σε επίσημη επανεξέταση/αναθεώρηση των απαιτήσεων. Δεν θεωρείται αναλογικό να υπάρχουν πιο περιοριστικοί κανόνες για τα απορρυπαντικά απ» ό,τι για τα τρόφιμα που καταναλώνονται απευθείας. Από την άλλη πλευρά, εάν καθίστατο υποχρεωτική η καταχώριση στον κατάλογο τεκμηρίων αναγνωρισμένης ασφάλειας της EFSA, η ΕΟΚΕ θα θεωρούσε αδικαιολόγητο το να απαιτείται από τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς να φέρουν ως επισήμανση την προειδοποίηση ότι το οικείο προϊόν δεν πρέπει να χρησιμοποιείται σε επιφάνειες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα.

3.8. Τυχόν περιορισμός των μικροοργανισμών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τον τρόπο που περιγράφεται στο νέο παράρτημα ΙΙ ενέχει τον κίνδυνο να παρεμποδιστεί ή να φραγεί η καινοτομία, ενώ παραβλέπεται τόσο το γεγονός ότι τα απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς καλύπτονται ήδη από τον κανονισμό για τα απορρυπαντικά και άλλες νομοθετικές πράξεις, όπως η οδηγία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, όσο και το πλαίσιο που έχει αναπτύξει η βιομηχανία για να καταστεί δυνατή η κατάλληλη διαχείριση του κινδύνου των μικροβιακών συστατικών. Η πρόταση εξαιρεί τα απορρυπαντικά που διατίθενται στην αγορά για σκοπούς έρευνας και ανάπτυξης από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙ σημείο 1, αλλά ο μόνος διαθέσιμος μηχανισμός που επιτρέπει την εμπορική χρήση νέων (στελεχών) μικροοργανισμών είναι μέσω της ρήτρας επανεξέτασης του άρθρου 32 και/ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Η ΕΟΚΕ συνιστά την υιοθέτηση μιας λιγότερο περιοριστικής διαδικασίας προκειμένου να καταστεί δυνατή και να προωθηθεί η καινοτομία σε αυτό το αναπτυσσόμενο τμήμα προϊόντων.

3.9. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ως προς τη διατήρηση των υφιστάμενων περιορισμών στην περιεκτικότητα φωσφορικών αλάτων και άλλων φωσφορικών ενώσεων, οι οποίοι έχουν αποδειχθεί επιτυχείς όσον αφορά τη μείωση της χρήσης του φωσφόρου από το 2014 και τον περιορισμό της χρήσης τους μόνο σε εφαρμογές όπου είναι κρίσιμης σημασίας ή στις οποίες ο περιορισμός θα επέφερε ακόμη μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την ασφάλεια και/ή τις επιδόσεις καθαρισμού ([8]).

3.10. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι απαιτείται περαιτέρω σαφήνεια σχετικά με τους ρόλους και τις υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων που προσδιορίζονται στην πρόταση, ιδίως του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, όπως περιγράφεται στο άρθρο 8. Στην περίπτωση που είναι υποχρεωτικό για έναν παρασκευαστή εγκατεστημένο εκτός της Ένωσης να ορίσει τέτοιον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, δεν είναι σαφές αν η εντολή που έχει δοθεί στον τελευταίο από τον παρασκευαστή τρίτης χώρας πρέπει να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την υποχρέωση παροχής δελτίου στοιχείων συστατικών στους οριισθέντες από τα κράτη μέλη φορείς, όπως περιγράφεται στο άρθρο 7 παράγραφος 6. Για να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, είναι σημαντικό να ισχύουν οι ίδιες υποχρεώσεις για τους παρασκευαστές τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης και να είναι σαφής ο τρόπος εκπλήρωσης των εν λόγω υποχρεώσεων.

([7]) Οδηγία 2010/63/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010 , περί προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 33).

([8]) Η σχέση του επαγγελματικού πλυσίματος ρούχων και πιάτων με την είσοδο φωσφορικών αλάτων και άλλων φωσφορικών ενώσεων στα λύματα, Umweltbundesamt 98/2021.

3.11. Η ΕΟΚΕ ζητεί περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την προστιθέμενη αξία του διαβατηρίου προϊόντος και της σήμανσης CE ως μέσων απόδειξης και/ή επαλήθευσης της συμμόρφωσης των προϊόντων που υπόκεινται στον κανονισμό για τα απορρυπαντικά. Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής δεν εντοπίζει κανένα συγκεκριμένο πρόβλημα όσον αφορά τη συμμόρφωση ή τους κινδύνους για την ασφάλεια των καταναλωτών ως αιτιολόγηση για την εισαγωγή αυτών των απαιτήσεων, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται εξάλλου στις επιλογές πολιτικής που εξετάστηκαν, με αποτέλεσμα να λείπουν πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των επιπτώσεών τους. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ επικροτεί την υποχρέωση να εφαρμόζεται το διαβατήριο προϊόντος εξίσου σε όλους τους παρασκευαστές απορρυπαντικών ή επιφανειοδραστικών ουσιών, είτε είναι εγκατεστημένοι εντός είτε εκτός της Ένωσης, προκειμένου να αποφευχθεί η υπονόμευση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών προϊόντων λόγω των εισαγωγών.

3.12. Η επίθεση της σήμανσης CE δεν αποτελεί αφ' εαυτής απόδειξη ότι οι διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης έχουν διενεργηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό και τούτο πρέπει ακόμη να επαληθεύεται από τις αρχές εποπτείας, όπως συμβαίνει στο πλαίσιο του ισχύοντος κανονισμού. Η δόλια σήμανση CE είναι γνωστό ότι συμβαίνει και σε άλλες κατηγορίες προϊόντων που υπόκεινται σε παρόμοια νομοθεσία και μπορεί να εκθέσει τους καταναλωτές σε κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια.

3.13. Η ΕΟΚΕ ζητεί να ενσωματωθεί πλήρως κάθε διαβατήριο προϊόντος που δημιουργείται βάσει του κανονισμού για τα απορρυπαντικά σε εκείνα που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο άλλων νομοθετικών πράξεων, όπως ο κανονισμός για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα. Για να ελαχιστοποιηθεί ο διοικητικός φόρτος για τους οικονομικούς φορείς, ιδίως για τις ΜΜΕ, καθώς και για τις δημόσιες αρχές, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η συνοχή και να αποφευχθούν τυχόν αλληλεπικαλυπτόμενες ή αποκλίνουσες απαιτήσεις.

3.14. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι οι απαιτήσεις ενημέρωσης για το διαβατήριο προϊόντος, όπως προτείνονται επί του παρόντος, δεν συνάδουν με την επιδιωκόμενη μείωση του διοικητικού φόρτου. Η δημιουργία διαβατηρίου προϊόντος, η κοινοποίηση σε μητρώο και η εκτύπωση/τοποθέτηση νέου φορέα δεδομένων για κάθε συγκεκριμένη παρτίδα ενός προϊόντος δεν είναι εφαρμόσιμες ή αναλογικές, η δε απαίτηση ολοκλήρωσης αυτών των σταδίων πριν από τη διάθεση στην αγορά είναι πιθανό να διαταράξει και να επιβραδύνει τις αλυσίδες εφοδιασμού. Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να προσαρμόσει τις απαιτήσεις αυτές σε ένα πιο λειτουργικό στοιχείο ενεργοποίησης της συχνότητας ή των διακυμάνσεων.

3.15. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι οι ειδικές και τεχνικές απαιτήσεις που σχετίζονται με το διαβατήριο προϊόντος πρέπει να εξειδικευθούν αργότερα με εκτελεστική πράξη. Πρόκειται για κρίσιμα στοιχεία για την εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού και η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της έγκαιρης υιοθέτησης των εν λόγω απαιτήσεων πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, προς αποφυγή ανασφάλειας δικαίου. Προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο για να εφαρμόσουν τις διατάξεις, η ΕΟΚΕ συνιστά να αρχίσουν οι μεταβατικές περίοδοι για την εφαρμογή του αναθεωρημένου κανονισμού για τα απορρυπαντικά μόνο μετά την εκπλήρωση των νομοθετικών υποχρεώσεων της Επιτροπής.

3.16. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της κατάργησης του δελτίου στοιχείων συστατικών για τα απορρυπαντικά που πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης ως επικίνδυνα βάσει του κανονισμού CLP, καθώς με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται η περιττή αλληλεπικάλυψη με τις διατάξεις του τελευταίου κανονισμού. Όσον αφορά τα μη επικίνδυνα απορρυπαντικά, η ΕΟΚΕ προτείνει να παρέχεται το δελτίο στοιχείων συστατικών κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος των αρμοδίων φορέων των κρατών μελών, το οποίο προκύπτει από διαπιστωμένες ανάγκες ή ανησυχίες για την προστασία των καταναλωτών· η διατύπωση αυτή συνάδει περισσότερο με το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της πρότασης, καθώς και με το παράρτημα VIII του κανονισμού CLP.

3.17. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις –έστω σχετικά περιορισμένες– προτεινόμενες αλλαγές στις απαιτήσεις επισήμανσης, για την εξάλειψη των αλληλεπικαλύψεων μεταξύ του κανονισμού CLP και του κανονισμού για τα απορρυπαντικά όσον αφορά την ταυτοποίηση των συστατικών. Τούτο θα συμβάλει στη βελτίωση της σαφήνειας και της συνάφειας των ετικετών για τους καταναλωτές/τελικούς χρήστες, ως προς τους οποίους έχει αποδειχθεί από ανεξάρτητη έρευνα ότι προτιμούν ετικέτες με λιγότερες αλλά σαφέστερες πληροφορίες ([9]). Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ προτείνει την περαιτέρω απλούστευση της επισήμανσης των απορρυπαντικών με τη χρήση συστήματος εικονογραμμάτων ή εικονιδίων αντί κειμένου.

3.18. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τις διατάξεις της πρότασης που επιτρέπουν την ψηφιακή επισήμανση, η οποία θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της αναγνωσιμότητας των φυσικών ετικετών, ενώ παράλληλα θα προσφέρει στον καταναλωτή/τελικό χρήστη πρόσβαση σε βελτιωμένη εμπειρία όσον αφορά την πληροφόρηση, τη γλωσσική επιλογή και την αναγνωσιμότητα. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει επίσης την πρόσβαση τόσο στις ψηφιακές ετικέτες όσο και στις πληροφορίες για το διαβατήριο προϊόντος μέσω ενός ενιαίου φορέα δεδομένων, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η σύγχυση και η υπερφόρτωση στις ετικέτες.

([9]) Geuens M, Byrne D, Boeije G, Peeters V, Vandecasteele B. Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των απλουστευμένων ετικετών ως προς την ενημέρωση σχετικά με την ασφαλή χρήση: η περίπτωση των οικιακών απορρυπαντικών. Int J Consum Stud. 2021; 45(6):1410–24. https://doi.org/10.1111/ijcs.12662.

3.19. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση να επιτραπεί να παρέχεται ψηφιακά το μεγαλύτερο μέρος της απαιτούμενης επισήμανσης για τα προϊόντα που πωλούνται σε επαναπληρώσιμη μορφή, διερωτάται ωστόσο γιατί δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες για τα προσυσκευασμένα προϊόντα όπως και για τις πωλήσεις επαναπληρώσιμων προϊόντων. Τούτο θα εξασφάλιζε καλύτερα ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τα απορρυπαντικά που διατίθενται στην αγορά.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2023.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE